

Lausunto

2.11.2020

VN/20287/2020

VN/20287/2020-VM-3

Työ- ja elinkeinoministeriö

Valtiovarainministeriön lausunto työ- ja elinkeinoministeriölle kevyemmän tarkastuksen käyttöönottoa valmistelleen työryhmän mietinnöstä

Työ- ja elinkeinoministeriö on pyytänyt valtiovarainministeriöltä lausuntoa työ- ja elinkeinoministeriölle kevyemmän tarkastuksen käyttöönottoa valmistelleen työryhmän mietinnöstä. Esitys perustuu työ- ja elinkeinoministeriön 1.3.2019 asettaman työryhmän työstä annettuun hallituksen esityksen muotoon laadittuun muistioon.

Valmisteltavan uudistuksen tavoitteena on keventää yritysten lakisääteisiä velvoitteita ja vähentää kustannuksia. Tarkoituksena on mahdollistaa se, että mikroyhtiöt voisivat halutessaan valita yleisluonteisen tarkastuksen nykyisen lakisääteisen tilintarkastuksen sijaan.

Valtiovarainministeriö jätti 4.6.2020 ehdollisen eriävän mielipiteen työryhmän muistiosta. Ehdollista eriävää mielipidettä mukailien valtiovarainministeriö katsoo edelleen, että uudistuksen onnistuminen edellyttää jatkovalmistelussa ehdotuksen soveltamisalan, yhteisön soveltuvuusharkinnan, yleisluonteisen tarkastuksen kohteen ja kansallisten lisävaatimusten muodostamaa tasapainoista kokonaisuutta, joka huomioi sekä yleisen edun että yhteisöjen tarpeet. Ehdotettu soveltamisala on laaja ja mahdollistaisi sen, että yli puolet tällä hetkellä lakisääteisen tilintarkastuksen piiriin kuuluvista soveltamisalassa tarkoitetuista yhteisöistä voisi jatkossa valita yleisluonteisen tarkastuksen. Lisäksi valtiovarainministeriö pitää tärkeänä sitä, että ainakin joidenkin tilinpäätöksen olennaisten kohtien tarkastamisesta säädettäisiin lain tasolla. Harkinnassa tulisi pohtia myös esimerkiksi hallinnon tarkastuksen tarpeellisuutta.

Esityksen soveltamisalaan kuuluviin yhteisöihin sisältyy myös kuntien konsernitilinpäätöksiin yhdisteltäviä yhteisöjä (tytäryhteisöjä ja osakkuusyhteisöjä). Näiden yhteisöjen tilinpäätösten oikeellisuuden varmentaminen lakisääteisellä tilintarkastuksella yleisluonteisen tarkastuksen sijasta on välttämätöntä, koska kuntien konsernitilinpäätösten perusteella laskettuja tunnuslukuja käytetään kuntalain (410/2015) 118 §:n mukaisen kunnan erityisen vaikean taloudellisen aseman määrittelyssä. Myös yhteisöjen hallinnon tarkastus on keskeinen instrumentti, jonka avulla kunnan konsernijohto järjestää lakisääteisiin tehtäviinsä kuuluvaa konsernivalvontaa.

Kuten valtiovarainministeriön ehdollisessa eriävässä mielipiteessä on todettu, yleisluonteisen tarkastuksen soveltuvuuden arviointiin vaikuttavista tekijöistä tulisi säätää lain tasolla. Yksi näistä perusteista voisi olla myös se, että julkisyhteisöllä on yhteisössä määräysvalta tai että kirjanpitolaissa tarkoitettut julkisyhteisön osakkuusyhtyrityksen kriteerit täyttyvät.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
 Valtiovarainministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 28
 00023 Valtioneuvosto

Snellmaninkatu 1 A
 Helsinki

0295 16001
 +358 295 16001

valtiovarainministerio@vm.fi

Esityksellä on vaikutusta veronsaajanäkökulmasta myös kuntiin. Valtiovarainministeriö korostaa, että tilintarkastusvelvollisuuteen ehdotettavat muutokset eivät saa vaarantaa verotuksen perusteena olevien tietojen oikeellisuuden varmentamista. Tältä osin on perusteltua varmistaa yleisluonteisen tarkastuksen kattavuus kansallisin lisävaatimuksin.

Lisäksi valtiovarainministeriö korostaa tarvetta arvioida ehdotukselle asetettujen tavoitteiden, kuten yrityksille aiheutuvien kustannusten ja hallinnollisen taakan vähenemisen toteutumista.

Valtiosihteeri kansliapäällikkönä

Juha Majanen

Finanssineuvos, yksikönpäällikkö

Pauli Kariniemi

Jakelu

Tiedoksi